

www.ketab.ir

زنان در تاریخ اندیشه سیاسی

از یونان باستان تا ماکیاولی (۱۱)

آرلین ساکسونهاوس • ترجمه نرگس تاجیک نشاطیه

www.ketab.ir

ساکسونهاوس، آرلین دبلیو، ۱۹۴۴ - م.

Saxonhouse, Arlene W.

زنان در تاریخ اندیشه سیاسی: از یونان باستان تا ماکیاولی / نویسنده آرلین ساکسونهاوس؛ ترجمه نرگس تاجیک‌نشاطیه.

تهران: نشر ثالث، ۱۴۰۰.

۲۸۸ ص: مصور

شابک: ۷-۷۴۱-۴۰۵-۶۰۰-۹۷۸

عنوان اصلی: Women in the History of Political Thought : Ancient Greece to Machiavelli, 1985.

زنان

کنترل اجتماعی

علوم سیاسی -- فلسفه

تمدن یونان و روم باستان

زنان (فلسفه)

تاجیک‌نشاطیه، نرگس، ۱۳۵۳-، مترجم

رده‌بندی کنگره: HQ۱۱۲۲

رده‌بندی دیویی: ۳۰۵/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۷۸۲۹۶

زنان در تاریخ اندیشه سیاسی از یونان باستان تا ماکیاوولی

آرلین ساکسونه‌اوس

ترجمه نرگس تاجیک‌نشاطیه

ویرایش: رهام برکچی‌زاده

صفحه‌آرایی: فریدون سامانی - مریم آقایی

طراحی جلد: حمید باهو

مجموعه فلسفه و علوم اجتماعی

چاپ اول: ۱۴۰۰ / ۵۵۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: نشر ثالث

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۷۴۱-۷

ISBN: 978 - 600 - 405 - 741 - 7

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به نشر ثالث است.

قیمت: ۱۱۰۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: خیابان کریمخان‌زند / بین ایران‌شهر و ماهشهر / شماره ۱۵۰ / طبقه چهارم

فروشگاه شماره یک: خیابان کریمخان‌زند / بین ایران‌شهر و ماهشهر / شماره ۱۴۸

فروشگاه شماره دو: اتوبان شهید همت / مجتمع ایران‌مال / طبقه G3 / شماره ۱۸۳

فروشگاه شماره سه: پاسداران / میدان هروی / مجتمع هدیش‌مال

فروشگاه شماره چهار: خیابان فرشته / آقابزرگی / باغ ریشه / شماره ۳۱

تلفن گویا: ۸۸۳۱۰۷۰۰ - ۸۸۳۱۰۵۰۰ - ۸۸۳۰۲۴۳۷ - ۸۸۳۲۵۳۷۶-۷

آدرس سایت: www.salepublication.com

آدرس اینستاگرام: [salepublication](https://www.instagram.com/salepublication)

فهرست

۱۱	یادداشت نویسنده بر نسخه فارسی
۱۵	یادداشت مترجم
۱۹	پیشگفتار
۲۳	۱. بستر: دیدگاه لیبرال و پیشانی‌های دربارۀ زندگی سیاسی
۲۳	آزادی و اجتماع
۲۷	برابری و نابرابری
۳۴	عام‌گرایی و خاص‌گرایی: دولت و رژیم
۴۰	نتیجه‌گیری
۴۳	۲. زن، خانواده و دولتشهر در ادبیات یونانی پیش از افلاطون
۴۳	تنوع و خاستگاه‌های فلسفۀ سیاسی
۴۷	جنگ و الگوی آرمانی قهرمانی
۵۲	جنگجویان و زنان در تئاتر یونانی
۵۴	اورستیای آیسخولوس
۵۷	آنتیگونه سوفوکلس

۶۰ زنان تروآیی اورپید

۶۲ لیسیترا تا واکلیز یازوسای آریستوفانس

۶۷ نتیجه گیری

۶۹ ۳. افلاطون: فلسفه، زنان و زندگی سیاسی

۷۱ جمهوری: برابری جنسیتی و نقش آن در همپرسه

۷۳ استدلال

۸۰ اهمیت بافتاری استدلال

۸۸ آموزگاران زن سقراط

۸۹ دیوتیما در همپرسه سقراط

۹۲ آسپاسیا در مینکسنوس

۹۵ قوانین: زنان در نظام سیاسی در جمهوری

۱۰۱ نتیجه گیری

۱۰۳ ۴. ارسطو: مردان ناقص، سلسله مراتب و محدودیت‌های سیاست

۱۰۴ غایت‌شناسی و طبیعت

۱۱۰ سلسله مراتب و محدودیت‌های مشاهده

۱۲۰ خانواده، زن و مسئله ثبات سیاسی

۱۲۲ آزادی زنان: نمونه اسپارت

۱۲۵ اشتراک زنان: نمونه شهر سقراط

۱۳۰ نظر ارسطو درباره خانواده و زن در واحد سیاسی

۱۳۸ نتیجه گیری

۱۴۱ ۵. روم: زنان در زندگی سیاسی امپراتوری

۱۴۱ مقدمه‌ای کوتاه بر دیدگاه سیاسی رومی

- ۱۴۷ سیسرو: نظریه سیاسی بدون زنان
- ۱۵۳ رواقی گری و تسلابخشی‌های سنکا به زنان
- ۱۵۷ زنان مورخ: مشارکت کنندگان اخلاقی و غیر اخلاقی در ظهور و سقوط روم
- ۱۵۹ لیوی: اخلاق خصوصی و فضیلت عمومی
- ۱۶۶ تاسیتوس: زنان و رژیم جباران
- ۱۷۴ انه‌اید ویرژیل: نقش زنان در تولد یک ملت
- ۱۸۱ نتیجه‌گیری

۶. اندیشه سیاسی مسیحیت اولیه و قرون وسطا: بکارت، برابری و معنای اجتماع

- ۱۸۳ مقدمه
- ۱۸۸ مسیحیت اولیه: سنت پل، سنت آگوستین و دوری‌گزینی از سیاست
- ۱۸۹ سنت پل: آزادی جدید و برابری جدید
- ۱۹۵ سنت آگوستین: زنان در شهر خدا
- ۲۰۱ رهبری و اجتماع جدید زنان: اهمیت نظری ظهور صومعه‌ها و قدیسان زن
- ۲۰۶ سنت توماس آکویناس: مرد ناقص الحاقه و مسیحی‌سازی غایت‌شناسی ارسطو
- ۲۱۳ نتیجه‌گیری

۷. نیکولو ماکیاولی: زنان همچون مردان، مردان همچون زنان و ابهام جنس

- ۲۱۵ زن و استحاله ارزش‌ها در شهریار و گفتارها
- ۲۱۷ مریم و حوا در اندیشه قرون وسطا: بیش‌درآمدی بر استحاله ارزش‌ها نزد ماکیاولی
- ۲۲۰ بخت: زن به عنوان سلطه‌گر
- ۲۲۴ مسیحیت و مرد زن‌صفت
- ۲۲۹ زنان و تاریخ در گفتارها: الگوهایی برای ماکیاولی؟
- ۲۳۵ کمندی‌های ماکیاولی
- ۲۳۶ ماندر اگولا

یادداشت نویسنده بر نسخه فارسی

من در اصل این کتاب را حدود چهل سال پیش نوشتم؛ در واکنش به وقایع رخ داده در فضای علمی طی آنچه «موج دوم» جنبش فمینیستی خوانده می‌شد. جرقه این جریان عمدتاً با رمز و راز زنانه اثر بتی فریدان در ۱۹۶۳ زده شده بود. کتاب فریدان تأکید می‌کرد که به رغم باور لیبرال به برابری انسان‌ها، اشکال ظریف تبعیض دستری برابر زنان به مشارکت در فضای عمومی را انکار می‌کنند. افزایش آگاهی از نابرابری‌های جنسی، علاقه به این موضوع را ایجاد کرد که چگونه پژوهش علمی منحصراً بر مردان متمرکز شده است، بدون این که توجه زیادی به جایگاه زنان در تاریخ، تحول اندیشه‌های و زندگی اجتماعی و فرهنگی اجتماعات معاصر داشته باشد. در نتیجه، پژوهش در زمینه‌هایی مانند تاریخ خانواده، کار اقتصادی زنان، مشارکت سیاسی زنان و انواع دیگر موضوعاتی از این دست عمدتاً توسط زنان رشد و گسترش یافت. در حوزه تاریخ فکری و اندیشه سیاسی، جستجو برای نویسندگان زن آغاز شد؛ جستجویی که نسل‌های قبل — به دلیل وجود فرضیاتی دال بر این که، از نظر اندیشمندان برجسته، زنان قادر به تولید اثر قابل توجهی نیستند — از آن طفره می‌رفتند. اکنون نویسندگانی مانند کریستین دو پیزان، نویسنده کتاب شهر بانوان^۱ در اوایل قرن پانزدهم، و مری ولستونکرافت، نویسنده احقاق حقوق زنان^۲ در اواخر قرن هجدهم، مورد توجه قرار می‌گرفتند. اما تعداد بسیار کمی نویسنده زن یافت شد. در عوض،

1. *The Book of the City of Ladies*

2. *A Vindication of the Rights of Women*

پژوهشگران بررسی آثار مرجع در بنیان‌های اندیشه غرب را با این نگاه آغاز کردند که چگونه این آثار زن‌ستیزی عمیقی را تقویت کرده و تداوم بخشیده و زن را به دنیای فرومایه خصوصی منتسب کرده بودند. زنان برای تفکر درباره پرسش‌های زندگی سیاسی بی‌اهمیت تلقی می‌شدند. معدود استثناهایی مانند در باب *انقیاد زنان* جان استوارت میل و شاید بحث ملکه‌های فیلسوف در جمهوری افلاطون وجود داشت، اما این موارد استثنای قابل‌توجهی در تاریخ گسترده اندیشه سیاسی محسوب می‌شد. اکثر عالمان زن تمایل داشتند کنار گذاشتن عمومی زن را به عنوان چیزی قابل تحقیر نشان دهند، نه چیزی که ارزش تأمل در بستر زندگی سیاسی را دارد. بنابراین فمینیست‌ها چنین آثاری را کنار گذاشته بودند یا به عنوان بستر سرکوب زن در جهان معاصر تحلیل می‌کردند.

من مایل نبودم نوشته‌های آن چهره‌های اصلی را که اصول بنیادی اندیشه مدرن را به غرب ارائه داده بودند، کنار بگذارم. بنابراین به جای این که در آن نوشته‌ها به سادگی در جستجوی زبانی باشم که از نظر جنسیت‌های مدرن در مورد زن توهین‌آمیز است (زبانی که به راحتی می‌توان آن را یافت) این آثار را بررسی کردم تا ببینم آیا زنان را نادیده نگرفته‌اند یا آن‌ها را به طور تحقیرآمیز کنار گذاشته‌اند، و دریافت‌م که بیشتر کنار گذاشتن ساده برآمده از احساسات میهن‌پرستانه افراطی در میان است. بسیاری از این نوشته‌ها مستقیماً به وضعیت انسان می‌پردازند که هم زن و هم مرد را شامل می‌شود. کتابی که حاصل این تحقیقات است، به اعتقاد من، نشان می‌دهد که زن در نوشته‌های نویسندگان قبلی حضور چشمگیری دارد؛ حتی اگر در مرکز صحنه نباشد. بررسی زندگی‌های سیاسی در این نوشته‌ها نشان می‌دهد که نمی‌توان سیاست را فقط با نگاه به دنیای سیاسی متشکل از کنشگران مرد درک کرد. نویسندگان مورد مطالعه در این مجلد به شیوه‌های گوناگون تعامل ضروری جهان عمومی و خصوصی، واحد سیاسی و خانواده، و پیامدهای غالباً مخرب اندیشیدن به جهان عمومی به مثابه قلمروی انحصاری مردان را تأیید کرده‌اند. آن‌ها به این نکته پرداخته‌اند که زنان و فهم طبیعت زن چه نقشی می‌توانند در تحلیل‌های ما درباره زندگی سیاسی داشته باشند.

نظریه لیبرال که پس از ماکیاولی، در قرن شانزدهم در غرب پدیدار شد، به تصویر فرد آزاد وابسته بود، اما این فرد آزاد از جنسیت و خانواده جدا انگاشته شده بود. بنابراین زن در بیشتر موارد نادیده گرفته شد و یکسان‌سازی او با مرد مسلم فرض شد. نویسندگان

مورد مطالعه در این کتاب فرد را از جنسیت یا خانواده جدا نکرده‌اند و بنابراین، به نظر من، می‌توانند تصویری قدرتمندتر و غنی‌تر را از چالش‌های حیات سیاسی منعکس کنند؛ حیاتی که باید تفاوت‌های ذاتی میان زن و مرد را نشان دهد.

آرلن دبلیو ساکسونهاوس

استاد علوم سیاسی دانشگاه میشیگان، آن آربر

اکتبر ۲۰۲۰